

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامائی و بهداشت باروری

Course Syllabus

نیمسال دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۳

شماره درس: ۵۱۸۳۲۴

عنوان درس: حقوق و پزشکی قانونی در مامایی

نوع و تعداد واحد: نظری ۱ واحد

دروس پیش نیاز: همزمان با درس اخلاق، قوانین و حقوق در مامایی

رشته و مقطع تحصیلی: ترم ۴ کارشناسی مامایی

محل برگزاری: کلاس ۳

زمان برگزاری: یکشنبه ها ساعت ۱۵-۱۳:۳۰

تلفن دفتر: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۴۶

نام مسئول درس: دکتر زهرا سهرابی

اسامی مدرسین: دکتر نوروزی، دکتر زهرا سهرابی، دکتر کشاورز

*آدرس Email: zsohrabi@nm.mui.ac.ir

شرح درس:

در طول این درس دانشجویان با تعریف و مسائل مختلف پزشکی و مامایی قانونی و حقوقی، نقش و وظایف و تکالیف ماما در این زمینه و مسئولیت هایش در قبال جامعه آشنا می شود.

هدف کلی درس:

آشنایی با موضوعات پزشکی قانونی و حقوقی در ارتباط با حرفه مامایی و تکلیف و وظایف ماما در این زمینه

اهداف رفتاری:

دانشجویان پس از شرکت در جلسات درس بایستی قادر باشند که:

- ۱) پزشکی قانونی را تعریف کند. ساختار و وظایف سازمانی آن را توضیح دهد.
- ۲) حقوق، اخلاق، جرم و مجازات را تعریف کند.
- ۳) قصور و خطاهای حرفه ای را با تاکید بر مصادیق مامایی توضیح دهد.
- ۴) مسئولیتهای پزشکی و مامایی (اخلاقی، کیفی، بدنی، اشتغالی و سوگندنامه) را توصیف نماید.
- ۵) شرایط عدم مسئولیت پزشک و ماما (انواع رضایت، رضایت آگاهانه، رضایت حقوقی، برائت نامه و....) را بداند.
- ۶) انواع گواهی های پزشکی و مامایی و چگونگی صدور آن و مجازات گواهیهای خلاف را بداند.
- ۷) رازداری، انواع رازپوشی و مجازات افشای راز بیمار را توضیح دهد
- ۸) قوانین مربوط به پزشکی دارویی، موادخوراکی و آشامیدنی و مسمومیت ها را توضیح دهد.
- ۹) انواع مرگ، علائم و مرگ شناسی را توصیف نماید.
- ۱۰) حاملگی، تعریف قانونی حاملگی، اهمیت تشخیص حاملگی از نظر پزشکی قانونی، مرگ حین حاملگی، زایمان و مرگهای در ارتباط با حاملگی را توضیح دهد.
- ۱۱) قوانین مربوط به سقط جنین، شناسایی آثار و بقایای آبستنی، دیه جنین و مجازات های مربوط به آن را بیان نماید.

- ۱۲) قوانین مربوط به بچه کشی و مجازات های مربوط به آن را بیان نماید.
- ۱۳) خشونت علیه زنان و کودکان و مسائل پزشکی قانونی مرتبط با آن را بداند.
- ۱۴) کلیات تروماتولوژی پزشکی قانونی، انواع جراحات و انطباق با مجازات اسلامی را توصیف نماید.
- ۱۵) کلیات تشخیص هویت افراد زنده، اجساد و احراز رابطه پدر و مادر با فرزند را بداند.
- ۱۶) مسائل جنسی از دیدگاه پزشکی قانونی (قوانین مربوط به هتک ناموس، ازاله بکارت و منافیات عفت، انحرافات جنسی و اختلال هویت جنسی) را شرح دهد.
- ۱۷) نحوه برخورد و ارایه خدمات پزشکی قانونی به قربانیان هتک ناموس، ازاله بکارت را بداند و قادر به انجام اقدامات باشد.
- ۱۸) با چگونگی نگارش و ثبت اطلاعات اقدامات پزشکی آشنا شوند.
- ۱۹) نگارش و ثبت اطلاعات دقیق اقدامات پزشکی را بدرستی انجام دهد.
- ۲۰) با چگونگی صدور گواهی و ثبت اطلاعات مربوط به کار پزشکی قانونی آشنا باشد.

*منابع اصلی درس

۱. ناظم واسق. ناظم نوغانی. تاریخ، اخلاق و مقررات مامایی. ۱۳۸۰
۲. قشلاقی، فرزاد. تاریخ اخلاق و مقررات مامایی و پزشکی قانونی. ۱۳۸۴
3. Bernard. Knight. Ethics in midwifery. 2005
4. Dolinak. D. Forensic Pathology. Elsevier Academic Press. Vol2. 2008
- ۵- اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران . کلیات پزشکی قانونی و مسمومیت. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران. آخرین چاپ
- ۶- بی مایو، آسیب شناسی قانونی. دکتر عابدی و همکاران. مرکز تحقیقات پزشکی قانونی . ۱۳۹۰
- ۷- پناهی زاده ، حسین . کلیات پزشکی قانونی برای دستیاران و متخصصین زنان و زایمان . انتشارات جهاد دانشگاهی. ۱۳۹۰
- ۸- جمعی از نویسندگان مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی. اهدای گامت و جنین در درمان ناباروری . انتشارات سمت . آخرین چاپ

روش تدریس (در جلسات حضوری):

تدریس درس به صورت کلاسهای حضوری انجام خواهد شد. لازم به ذکر است مشارکت دانشجویان در بحث های گروهی و پرسش و پاسخ در کلاسها ضرورت دارد.

وظایف فراگیران (در جلسات آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

دانشجو موظف است که :

۱- حضور به موقع در کلاس های حضوری

۲- انجام تکالیف در موعد مقرر

۳- مشارکت در بحثهای گروهی

قوانین و مقررات کلاس:

بر اساس برنامه اداره آموزش، کلاس ها به صورت حضوری برگزار می شود.

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

-یک جلسه غیبت غیرموجه قابل بخشش

- دو جلسه غیبت غیرموجه کسر ۱ نمره

-سه جلسه غیبت غیرموجه کسر ۲ نمره

- چهار جلسه غیبت غیرموجه کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

دانشجویان باید تکالیف مربوط به جلسات را در زمان تعیین شده ارسال کنند و پس از این زمان نمره ای برای تکلیف لحاظ نخواهد شد.

در جلسات حضوری و آنلاین (در صورت لزوم) حداکثر تا ۱۵ دقیقه پس از شروع کلاس دانشجویان باید در کلاس حاضر باشند، حضور در زمان دیرتر پذیرفته نیست.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	انجام تکالیف در زمان مقرر	۲
۳	آزمون های کلاسی	-
۴	حضور به موقع در کلاس های حضوری و آنلاین (در صورت لزوم)	۱
۵	امتحان میان ترم	-
۶	امتحان پایان ترم	۱۷

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس حقوق و پزشکی قانونی

ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	مدرس	نوع جلسه	ماژول جلسات آفلاین	ساعت برگزاری کلاس
۱	۱۴۰۴/۱/۲۴	معرفی اهداف و طرح درس پزشکی قانونی و سقط جنین و شناسایی آثار و بقایای آبستنی	دکتر زهرا سهرابی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو ☐	یکشنبه ساعت ۱۶- ۱۴
۲	۱۴۰۴/۱/۳۱	تعریف پزشکی قانونی و مجازات خطاها و قصور حرفه ای با تاکید بر مصادیق مامایی مسئولیتها و عدم مسئولیت پزشکی و مامایی انواع گواهی ها و چگونگی صدور	دکتر کشاورز	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو ☐	یکشنبه ساعت ۱۴- ۱۲:۳۰
۳	۱۴۰۴/۲/۷	پزشکی قانونی بارداری، چگونگی تشخیص و	دکتر کشاورز	حضوری ☒	تکلیف ☐	یکشنبه ساعت ۱۴- ۱۲:۳۰

	☐ آزمون ☐ گفتگو	☐ آنلایین ☐ آفلایین		تعیین نسب، انواع گواهی ها و چگونگی صدور، کلیات تشخیص هویت افراد زنده، اجساد و احراز رابطه پدر و مادر با فرزند		
یکشنبه ساعت ۱۴- ۱۲:۳۰	☐ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	دکتر کشاورز	کلیات تروماتولوژی پزشکی قانونی، انواع مرگ، علائم و مرگ شناسی، مسایل مربوط به نوزاد و بچه کشی	۱۴۰۴/۲/۱۴	۴
یکشنبه ساعت ۱۴- ۱۲:۳۰	☒ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	دکتر کشاورز	اقدامات کلینیکی و پارا کلینیکی در پزشکی قانونی و تفسیر آن، مهارت های علمی و عملی کار در پزشکی قانونی، چگونگی نگارش نسخ و گواهی پزشکی	۱۴۰۴/۲/۲۱	۵
یکشنبه ساعت ۱۶- ۱۴	☐ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو	☒ حضوری ☐ آنلایین ☐ آفلایین	دکتر نوروزی	خشونت علیه زنان، مسائل پزشکی قانونی مرتبط با آن	۱۴۰۴/۲/۲۸	۶

<p>یکشنبه ساعت ۱۶-۱۴</p>	<p>☐ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو</p>	<p>حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐</p>	<p>خانم دکتر نوروزی</p>	<p>خشونت علیه کودکان، مسائل پزشکی قانونی مرتبط با آن</p>	<p>۱۴۰۴/۳/۴</p>	<p>۷</p>
<p>یکشنبه ساعت ۱۶-۱۴</p>	<p>☐ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو</p>	<p>حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐</p>	<p>خانم دکتر نوروزی</p>	<p>تشخیص پرده بکارت و مسائل حقوقی آن از نظر مامایی</p>	<p>۱۴۰۴/۳/۱۱</p>	<p>۸</p>
<p>یکشنبه ساعت ۱۶-۱۴</p>	<p>☐ تکلیف ☐ آزمون ☐ گفتگو</p>	<p>حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐</p>	<p>خانم دکتر نوروزی</p>	<p>بررسی مسایل مربوط به هتک ناموس، ازاله بکارت و منافیات عفت</p>	<p>۱۴۰۴/۳/۱۸</p>	<p>۹</p>

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش